

MFTTT IB és Választmány

A Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság 2009. december 15-én tartotta szokásos év végi Intéző Bizottsági (IB) és Választmányi ülését a FÖMI Bosnyák téri Székház I. emeleti Tanácstermében.

Az IB az első három napirendi pontban elfogadta a főtitkári beszámoló, a tagdíj és a Lázár-deák emlékéremmel kapcsolatos javaslatok Választmány elé terjesztését. Ezt követően határozott egy olyan „ajánlás” megírásáról az FVM felé, mely a „tömeges ingatlan-nyilvántartási bejegyzések és a kataszteri térképek minőségének javítása” témáról tájékoztatja a főhatóságot. Ennek előkészítésével *Bíró Gyula, Hidvéginé dr. Erdélyi Erika, Uzsoki Zoltán és Winkler Péter* tagtársakat kérte fel.

A Választmány 13 órakor kezdte meg ülését. *Dr. Mihály Szabolcs* a résztvevők üdvözlése után ismertette a napirendi pontokat, s azok egyhangú elfogadása után felkérte *Uzsoki Zoltánt*, hogy ismertesse – az IB által a további előterjesztésre már elfogadott – főtitkári beszámolóját.

Uzsoki Zoltán főtitkár elsőként az MFTTT nemzetközi szakmai szervezetekben (FIG, ICA, ISPRS stb.) végzett munkáját ismertette, majd értékelte a hazai rendezvények eredményeit (Vándorgyűlés, valamint 32 központi rendezvény). Méltatta a Geodézia és Kartográfia 60. évfordulója alkalmából megjelent jubileumi kiadvány előállításában résztvevők munkáját és a folyóirat arculatának, belső tartalmának pozitív irányú változásait. Beszámolt a rokon területen működő civil szervezetekkel való együttműködésekről, s végül röviden vázolta a 2010. év terveit. Elmondta, hogy a 2010. esztendő egyik legjelentősebb rendezvénye ismét az erdélyi kollégák által szervezett XI. Földmérő találkozóra lesz, május 13–16-án. *(Szerkesztői megjegyzés: A társasági alapszabály értelmében a főtitkári beszámoló elfogadása nem tárgya a Választmánynak, azt a májusi közgyűlésen terjesztik szavazásra. Mivel a közgyűlés beszámolóit szaklapunk teljes terjedelmében közli, ezért a főtitkári beszámoló részleteiről júniusi számunkban tájékozódhatnak olvasóink.)*

A beszámolót követően – szintén a főtitkár előterjesztésében – a tagsági díjak megvitatására került sor. Az IB által elfogadott javaslatához néhány hozzászóló ún. „családi” kedvezményes csomag bevezetését javasolta. A szavazás eredményeképpen végül a tagdíj összege 2010-ben változatlan marad:

- tagsági díj (lapjuttatással): 4800 Ft,
- nyugdíjas, diák (lapjuttatással): 3000 Ft,
- nyugdíjas, diák (lap nélkül): 700 Ft,
- 70 év felett díjmentes (lapjuttatás nélkül).

(Szerkesztői megjegyzés: a 2010. évi befizetéshez szükséges csekket folyóiratunk decemberi számával postáztuk.)

A harmadik napirendi pont témája a Lázár-deák emlékérem adományozása volt. A javaslatot előkészítő bizottság elnöke, *Winkler Péter* beszámolt arról, hogy a tagtársak körében végzett széles körű közvélemény kutatás eredményeként szinte egybehangzó javaslat született. A Választmány a javaslatot egyhangúan elfogadta. Ennek eredménye csak a tavaszi közgyűlésen, az emlékérem átadásakor kerül nyilvánosságra, amelyről lapunk – a hagyományoknak megfelelően – akkor részletesen is beszámol.

Ezt követően *Winkler Péter* ismertette a résztvevőkkel a jelölő bizottság további ajánlását, amely a Lázár-deák emlékérem posztumusz odaítélését is lehetővé tenné. *Dr. Mihály Szabolcs* támogatását fejezte ki ezzel kapcsolatban. Véleménye szerint lehet szó arról, hogy különleges esetekre legyenek precedenseink, amit valamilyen módon a későbbiekben az Alapszabályban is szükséges lehet rögzíteni. Ezzel nem csökkenne az emlékérem színvonala, hanem éppen ellenkezőleg, inkább emelné annak presztízsét. Néhány támogató hozzászólást követően a Választmány a kiegészítő javaslatokat egyhangúan elfogadta.

Az ülés kiemelkedő napirendi pontja *dr. Detrekői Akos* akadémikus köszöntése volt. *Dr. Mihály Szabolcs*, az MFTTT elnöke méltatta a díszvendégként megjelent *Detrekői* professzor érdemeit, értékes szakmai tevékenységét. A Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság emléklappal és ajándékkal kedveskedett Akadémikus úrnak, akinek munkásságáról, életútjáról készült beszélgetést lapunk következő számában fogjuk közreadni.

Detrekői Ákos megköszönte a kedves megemlékezést és elmondta, hogy bár a társaság mindig nagyon sokat jelentett az életében, volt két periódus, amikor az ezzel kapcsolatos tevékenység különösen meghatározó volt szakmai életében. Viszsaemlékezésében kiemelte *Raum Frigyes* segítő szerepét az akkori egyesületi életben, aki alapító főtitkár volt, majd tisztelettel adózott *Homoródi*

Lajos, valamint *Joó István* egykori elnökök előtt. Aktív és eredményes időszaknak tartotta ezt a szakaszt. Elmondása szerint később, az elnöki feladat – elsősorban *Bartos Ferenc* főtitkár aktivitásának köszönhetően – már kicsit nyugodtabban telt, de mindenképpen hálaával gondol az egyesületi munkatársakra.

Dr. Mihály Szabolcs az „egyebek” napirendi pont keretében tolmácsolta a Földügyi és Térinformatikai Főosztályt, mint társtulajdonost képviselő *Horváth Gábor* köszönetét a Geodézia és Kartográfia szaklap felé az ez évi munkáért. A másik társtulajdonos, az MFTTT elnökeként *dr. Mihály Szabolcs* is csatlakozott az elismeréshez, kiemelve a főszerkesztő, *dr. Riegler Péter* személyét, aki közben tartotta a szerkesztést.

Ezt követően a társaság elnöke kellemes ünnepeket kívánva bezárta az értekezletet.

GK Szerkesztőbizottsági ülés

Az MFTTT 2009. december 15-i testületi ülései után a Geodézia és Kartográfia 30 fős szakmai szerkesztő bizottsága is megtartotta második félévi értekezletét.

Riegler Péter főszerkesztő tájékoztatójában összefoglalta az elmúlt két év lapkiadással kapcsolatos eseményeit, tapasztalatait és azokat a kérdéseket, melyek megoldásában a Bizottság további segítségére is számít.

2008-ban 51 db, 2009-ben 64 db szacikket közölt a lap. Ismertette a megjelent cikkek szakterületenkénti megoszlását, külön kiemelve, hogy a földügyet érintő cikkek száma örvendetesen nö-

vekedett azzal együtt, hogy e témával foglalkozó cikkek jó részének szerzői földhivatali munkatársak voltak.

A kéziratok lektorálása rendezett keretek között zajlik.

A továbbiakban célszerű egy-egy cikk terjedelmét kb. 25 000 karakterben (5–6 folyóirati oldalon) korlátozni, illetve nagyobb terjedelmű cikkeket – indokolt esetben – folytatásban közzélni.

Egy-egy szám összeállításánál továbbra is figyelemmel kell lenni arra, hogy a lap tartalmilag több szakterületet érintően változatos legyen, amelyre a kedvezően alakuló szerzői aktivitás is lehetőséget biztosított. Továbbra is kiemelt feladatának tekinti a szakmai rendezvényeken elhangzó, közérdeklődésre számot tartó előadások lapban való megjelentetését.

Biztosítani kívánják fiatal szakemberek, doktoranduszok, valamint külföldi kollégák számára a publikációs lehetőséget.

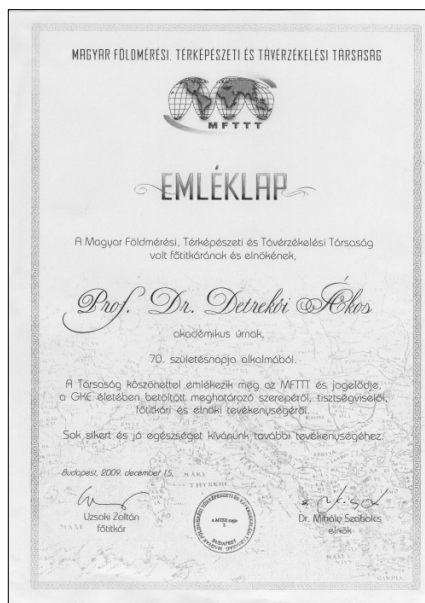
Az „Egyéb” rovatokban a szakterületünket, olvasóinkat, a Társaságot érintő aktuális eseményekről rendezvényekről szóló tudósításokat, könyvismertetéseket és folyóirat szemlék megjelenését kívánja a szerkesztőség biztosítani „külös” segítők részvételével.

A lap előfizetőinek, olvasóinak számát nem csak anyagi okok miatt kell bővíteni, hanem jó lenne, ha a szakterületet érintő legújabb eredmények, kérdések, gondok minél szélesebb szakmai közönséghez jutnának el, amelyek előmozdíthatják szakterületünk fejlődését.

Végül köszönetet mondott a 60 éves jubileumi szám elkészítésében, kiadásában részt vállaló kollégáknak, intézményeknek.

A beszámolót követően a Bizottság tagjai észrevételeikben hangsúlyozták a lektorálás gyakorlatának további szigorítását elkerülendő ezzel a kis számban ugyan, de színvonalában vitatható írások megjelenését.

Egységesíteni kell az irodalmi hivatkozások eddigi eltérő gyakorlatát úgy, hogy azok szakmailag, jogilag korrektek legyenek. Kerülni kell (és erre a szerzők figyelmét esetenként fel kell hívni) a láb-

jegyzetek felesleges és zavaró alkalmazását különösen akkor, ha ezek a hivatkozások inkább csak a felhasznált szakirodalmi forrásokra utalnak.

Amire a jövőben oda kell figyelni:

- az angol nyelvű összefoglalók színvonalára,
- a megjelenő fekete-fehér ábrák minőségére,
- a címlapfotók a tartalommal is legyenek szinkronban.

Visszatérő észrevételként fogalmazódott meg, hogy a lapban a nyugdíjas kollégákat is érintő cikkek, közlemények, hírek nagyobb számban jelenjenek meg.

Összességében a felszólaló bizottsági tagok a lapot színvonalasnak, tartalmát változatosnak, kiegyensúlyozottnak tartják. Pozitívként fogalmazták meg, hogy a földügy is megfelelő súlylyal jelenik meg a lapban és a 2008-as év kezdeti nehézségei után a lap időben való megjelenését biztosították.

Összefoglalójában *dr. Mihály Szabolcs* az MFTTT elnöke elmondta, hogy a laptulajdonosok pozitívan értékelik a szerkesztőség elmúlt két évben végzett munkáját, a lap arculatát, és azokat az erőfeszítéseket, melynek eredményeit a lap tartalma, külső megjelenése is tükrözi.

Hangsúlyozta a lektorálás szigorításának igényét, amely a lap színvonalát és külső megítélését is erősíti. Ennek érdekében biztosítani kell a lektori függetlenséget (nem tevékenykedhet a szerző és a lektor ugyanabban az intézményben), és azt, hogy minden kézirat lektorálását két szakember végezze.

Befejezésül *Riegler Péter* kellemes karácsonyi ünnepeket, eredményekben gazdag újesztendőt kívánva köszönte meg a bizottság tagjainak, a szűkebb szerkesztőségi munkatársaknak az egész évi segítő, kritikus és kollegiális együttműködést támogató munkáját.

KONFERENCIA

Konferencia Székesfehérvárott

A Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság a Magyar Földmérő és Geoinformatikai Vállalkozók Egyesületével közös rendezésben a Nyugat-magyarországi Egyetem Földügyi és Térinformatikai Egyetemi Tudásközpont Budai úti épületében „*Az ingatlan-nyilvántartási térképeink minősége, javítás lehetőségei, különös tekintettel a nagytömegű vezeték-jog bejegyzésekre*” témakörben rendezett konferenciát.

A konferencia szervezői arra kerestek választ, hogyan lehet a külterületi és belterületi digitális térképek (BEVET/KÜVET) egyszerűsített, gyors minőségjavítását belátható határidőn belül, gazdaságosan úgy elvégezni, hogy a nagytömegű vezeték-jog bejegyzéssel kapcsolatos műszaki, jogi problémák megoldhatók legyenek.

A témaválasztás aktualitását bizonyította a résztvevők nagy száma.

Dr. Mihály Szabolcs (az MFTTT elnöke) megnyitója és üdvözlő szavai után levezető elnökként *Simon Sándor*, az NKP Kft. ügyvezető igazgatóját kérte fel „*A kataszteri térképek minőségi állapota*” című előadásának megtartására. Bevezetőjében összefoglalta a Nemzeti Kataszteri Program keretében készült belterületi és külterületi digitális térképek tartalmával, minőségével kapcsolatos tapasztalatokat és gondokat. Azokon

a településeken, ahol teljes körű újfelmérésre, felújításra anyagi okok miatt nem kerülhetett sor, ott a vektoros digitális térképek csupán digitális másolatai a grafikus térképeknek, terheltek az ismert ellentmondásokkal (vetületi rendszer, méretarány, technológia, elhasználódás stb.), és általában nem biztosítják a térképi és természetbeni állapot egyezőségét.

Szükséges az NKP II. ütemének indítása olyan technológiával, amely a leggazdaságosabb és időben a leggyorsabban biztosítja a mai követelményeket kielégítő végterméket, hiszen jelenlegi adatok szerint mintegy 150 ezer ha belterületi, 1 320 ezer ha külterületi 1:2880 méretarányú ún. 207-es térképi állomány felújítására lesz szükség.

Toronyi Bence (Geodézia Zrt.) a vezetékjog bejegyzéssel kapcsolatos feladatokat és az eddigi tapasztalatokat foglalta össze előadásában. Ez az országos program érinti valamennyi áramszolgáltatót, minden földhivatalt és a program végrehajtásában közreműködő vállalkozókat. A problémákat éppen a nagyszámú közreműködő, illetve a nem egységesített eljárási rend okozza.

Megoldás lehet a digitális munkavégzés kiterjesztése a teljes folyamatra, ezáltal az átfutási idők csökkenthetők, a földhivatal és a vállalkozó gyorsabban jut a pénzéhez, a projekt határidőre

teljesíthető. További megoldandó feladatként említette a szakmai szabályzatok aktualizálását, a földhivatalok felé az eljárási rend (különös tekintettel a 207-es térképek alkalmazására) egyszerűsítését.

Ezt követően *Csáfordy Ferenc* (E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati ZRt.) adott összefoglaló tájékoztatót a vezetékjog projekt eddigi tapasztalatairól.

Gondként fogalmazta meg a nagymennyiségű és szoros határidejű munkával szemben a hatósági kapacitáshiányt. Kifogásolta a teljes folyamat lassúságát és kérte a partnerektől, hogy a gyorsítás érdekében tegyenek meg minden ésszerű intézkedést (pl. a digitális munkarészek elfogadását stb.).

Utalt arra, hogy az E.ON az érintett települések teljes digitális térképi állományát megvásárolta abból a célból, hogy saját nyilvántartását korszerű módon tudja létrehozni. Sajnálja, hogy ebben gyengébb minőségű térképek is szerepelnek, mert nekik a vezeték és a tömbök reális viszonyát tükröző nyilvántartás kell. Ezért is fizetik meg a vezetékek (6 cm pontosságon belüli!) felmérésén kívül a tömbök fő töréspontjainak bemérését is.

Az előadó javaslatot tett a térképi ellentmondások lokális kiküszöbölésére. Befejezésül megerősítette, hogy a még visszalévő 69 ezer km elektromos hálózat rendezés költségei 14 500 M Ft jelentenek.

Uzsoki Zoltán (Pécsi Geodéziai és Térképészeti Kft.) előadásában a vezeték-jog bejegyzés végrehajtása során eddig szerzett tapasztalatokat foglalta össze. Gondként említette az eltérő földhivatali igényeket, a még változatlanul megkövetelt analóg munkarészek leadási kötelezettségét. Visszatérő probléma az alaptérképek tartalmi és pontossági hibáiból adódó ellentmondások eseti feloldásának kényszere. Az ebből eredő többletmunkát a vállalkozó felé senki nem téríti meg. Befejezésül a gyakorlatban eddig felmerült problémák megoldását – földhivatalokkal esetenként egyeztetett gyakorlatot – ismertette.

Holzheim Gábor (Fejér Megyei Földhivatal) „Vezetékek a digitalizált térképeken” című előadásában összefoglalta a külterületi, belterületi térképek pontosságát, a 207-es felújított térképekkel kapcsolatos gondokat. Mind a BEVET, mind a KÜVET állományoknál az állami átvételi vizsgálat a terepi egyezés ellenőrzésére nem terjed(hetett) ki.

Felhívta a figyelmet a honlapon megtalálható Meta-adatok kimutatására, ami Fejér megyében

– feltehetően más megyékben is – szemlélteti a térképek jellemzőit és utal ezek pontosságára.

A vezetékbevételek eredményét a digitalizált térképen jelenítik meg. A térképi és természetbeni állapot eltérése miatt lehet, hogy olyan ingatlanon jelenik meg a szolgalmi sáv, ahol valóságban nincs vezeték, a vezetékkel terhelt ingatlanra viszont nem kerül bejegyzés. Befejezésül a meglévő ellentmondások feloldására tett javaslatot.

Az elhangzott előadásokat egészítette ki *dr. Vass Tamás* (FÖMI) korreferátuma, amelyben az állami alapadatok térképi adatbázisairól adott összefoglalót. Ismertette a különböző felmérési utasítások alapján készült térképek pontosságát. Az előadások során már többször említett 207-es felújítással 631 db település érintett, ebből a DAT szabvány alapján eddig 70 település felmérése történt meg.

Dr. Kristóf István (Bács-Kiskun Megyei Földhivatal) „A vezetékjog ingatlan-nyilvántartási kérdései” című előadását a témával kapcsolatos jogtörténeti előzmények ismertetésével kezdte. Elmondta, hogy az első e témával kapcsolatos jogszabály az 1881. évben jelent meg. Ezt követően a téma alkotmányossági kérdéseivel foglalkozott, ahol konkrét ügyekkel kapcsolatos Alkotmánybírósági döntéseket is ismertetett.

A Bács-Kiskun megyei tapasztalatokkal kapcsolatban elmondta, hogy az egy üzemeltetővel való kapcsolatuk, együttműködésük problémamentes. Adatszolgáltatást általában 5–8 napon belül teljesítik. A vezetékjog legalizációval kapcsolatos a 2012. évi törvényi határidő véleménye szerint tartható, ennek érdekében a földhivatal a bejegyzési kérelmek növekedése ellenére a vizsgálat, illetve záradékolás átfutási idejét is tartani tudja.

Ebben a sokszereplős feladatban a pontosság, a gyorsaság a jó és eredményes együttműködés alapja.

A következőkben *dr. Márkus Béla* levezető elnökként *dr. Vincze Lászlót* (NYME GEO) kérte fel előadásának megtartására. Az előadó nagy érdeklődéssel kísért tájékoztatójában mintegy folytatta a kataszteri térképek minőségjavításával kapcsolatban a nyíregyházi Vándorgyűlésen megfogalmazott gondolatmenetét.

A kérdés: mi történjen az 1:2880 méretarányú 207-es előírásoknak megfelelően felújított térképekkel?

Megoldás lehet az újfelmérés, térképfelújítás, vagy minimálisan az irodai helyesbítés.

Előadásában ez utóbbira adott egy összefoglaló technológiai javaslatot. Szerinte a meglévő, nagyszámú mérési és kitzési adatok felhasználásával a digitalizált földrészelethez koordinátákat előzetes adatként kezelve kiegyenlítéssel (transzformációval) relatív összhang hozható létre a terepen mért adatok és a digitalizált koordináták között. Következő lépés lehet a birtokhatárponthoz túl a tömb-belső tartalmának transzformációja. Ehhez egységes technológiai szabályzat, szoftveres támogatás, nagyszámú terepi mérés és pénz szükséges.

A javasolt eljárás történhet tömbönként, fekvésenként, valamint településekként is. Az előadó felhívta a figyelmet arra is, hogy egy ilyen transzformáció nem lehet teljesen korrekt, egyedi hibák torzító hatásával számolni kell. Tudomásul kell venni, hogy ennek során a földrészeletek területei is változnak, ami ingatlan-nyilvántartási szempontból lehet aggályos.

Ez a javasolt korrekció a vezeték-jog rendezéssel kapcsolatban is jelentős lehet, kiküszöbölheti vagy csökkentheti a jelenleg fennálló és a vállalkozók által többször megfogalmazott ellentmondásokat.

Befejezésül javasolta, ha a vezeték bemérésével egyidejűleg a tömbkontúrok bemérését is elvégzik lehetőség lenne lokális összhang megteremtésére a vezeték nyomvonala és a térképi tartalom között.

A következő előadók az ortofotó alkalmazásának lehetőségeit, tapasztalatait foglalták össze.

Elsőként *dr. Gross Miklós* (EUROSENSE Kft.) a korábban már elkészült ortofotók felhasználási lehetőségeire hívta fel a figyelmet. Elmondta, hogy nálunk indult elsőként ortofotókkal külterületi újfelmérés, később ez másutt gyakorlattá vált, mi erről a lehetőségről megfeledeztünk. Több ország (pl. Hollandia) rendelkezik a teljes területet lefedő 10 cm terepi felbontású ortofotóval, de több helyütt (elsősorban a nagyvárosok környezetében) készültek 4–7 cm felbontású ortofotók, amelyeket igen jól lehet nagy pontosságú adateresre is felhasználni. Hazánkban legalább az eddig elkészült ortofotókban rejlő előnyöket kell a jövőben kihasználnunk.

Winkler Péter (FÖMI) röviden bemutatta a MADOP keretében a 2000-ben, 2005-ben és 2009-ben készült digitális ortofotók fontosabb jellemzőit. Kiemelte, hogy folyamatos minőség és élességjavulás következett be, és míg az első ortofotók 50 cm, addig a maiak egy része már 35 cm terepi felbontással és igen jó minőségben

használhatók a térképek tartalmi és pontossági vizsgálatára.

Oros László (Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földhivatal) az ortofotók felhasználási lehetősége között említette meg az elkészült KÜVET/BEVET állományok felülvizsgálatának lehetőségét, a változások mértékének meghatározását, ennek alapján a felújítandó területek lehatárolását, majd összefoglalta a vezetékjoggal kapcsolatos, ortofotókkal szerzett tapasztalatokat, eredményeket.

Farkas Imre (Geodézia Zrt.) a vezeték legalizációval kapcsolatos munkák minőség javítási kérdéseivel foglalkozott előadásában.

Kitért a földhivatali együttműködés még meglévő gondjaira (alaptérképek hibája, analóg ügymenet, egységes ügymenet hiánya), ugyancsak gondként említette, hogy a megrendelői igények is megrendelőnként változnak, ez a feszített 2012. évi határidő tartását is nehezíti. Jó, hogy a még hátralévő feladatok a jelentős munka mellett jó árbevételi lehetőséget jelentenek az ágazat számára. A hatékony vállalkozói munka feltétele az érintett hatóságokkal való jó együttműködés, a megfelelő minőségű adatok biztosítása. Ehhez az alaptérképek minőségjavítása elkerülhetetlen, a szakmai szabályzatok aktualizálása mellett biztosítani kell a teljes körű digitális munkafolyamat feltételeit, a pénzügyi fedezetet, egységes szabályozást, a megfelelő földhivatali kapacitást, fogadókészséget.

A térképek minőségjavításának egyik lehetőségeként említi a tömbkontúr bemérést, amivel a bemért vezeték és a térképi állapot lokális összhangja megteremthető.

Iván Gyula (FÖMI) „Az egységes ingatlan-nyilvántartási adatbázisok minőségjavításának eljárásrendi és szoftveres támogathatósága” című előadásában összefoglalta a meglévő digitális térképek DATR-TAKAROS rendszerbe történő betöltésének tapasztalatait. A kérdések a következők:

- milyen minőségű térképeket töltöttünk be?
- hogyan lehet meghatározni az adatbázisok minőségét?
- hogyan tudjuk javítani az adatbázist?

Ezt követően az előadó foglalkozott az F2, a DAT szabályzatok aktualizálásának kérdésével, a DAT-TAKAROS további fejlesztési igényeivel, például a szolgalmi joggal terhelt objektumok kezelésének kérdésével.

Összefoglalva megállapítható, hogy a DATR-TAKAROS üzembe állításával valódi integrált informatikai rendszer üzemel a földhivatalok

ban. A térképi adatbázisok minősége azonban sok esetben nem felel meg a követelményeknek. A szakmai szabályzatokban változás szükséges. A DATR-TAKAROS rendszer műszakilag felkészült a felújított térképek fogadására.

Tóth Sándor (FVM Földügyi és Térinformatikai Főosztály) előadásában kitért a még forgalomban lévő 207-es térképek mennyiségére, minőségére és arra, hogy a vezetékjoggal nemcsak ezek a települések érintettek. Véleménye szerint a tömbkontúros transzformálás nem segít a térképek pontosságnövelésében, de a fellépő területváltozások megnehezítenék (lassítanák) a vezetékjogi dokumentációk időben történő bejegyzését, tekintettel a területváltozások ingatlan-nyilvántartási következményeire.

Kitért még a közleményben megjelent telekalakításról intézkedő kormányrendeletre, amellyel kapcsolatban kiemelte, hogy csak a díjfizetés vonatkozásában tervezik a végrehajtási rend szabályozását, egyéb kérdésekben nem látja indokoltnak a konkrétabb szabályozást. Emlékeztetett a kamarák tervező és szakértői jogosultságának jogszabályaira. Megemlítette, hogy az egyes munkafajtáknál készítendő analóg munkarészek példányszámát már szeretnék volna csökkenteni, de szinte ugyanannyi példány indokoltsága mellett tartották ki a megkérdőjelezteket.

Az előadásokat követően *Biró Gyula*, az MFGVE elnökének vezetésével fórumszerű vitára, beszélgetésre került sor.

A vállalkozói hozzászólásokban elhangzott, hogy a remélhetőleg meginduló térképfelújítási munkákban a sztereofotogrammetria szerepet kap. Nagy területeket tud kezelni, a technológia olcsó.

Több hozzászóló fogalmazta meg, hogy a meglévő térképi hiányosságok megszüntetésével lehet korrekt a vezeték legalizációs projekt. Lehet a sávtérképi tartalmat – más lehetőség híján – a vezeték nyomvonalához „igazítani”, de ez a jövőben nem járható út. A vállalkozók felé a megrendelések csak a vezetékjoggal kapcsolatos feladatokra szólnak, a térképfelújítást központi feladatként kell kezelni.

Az újonnan létesítendő vezeték jogok esetében már kell a jó térképi alap. Ennek egyik javasolt lehetősége az egyszerűsített térképfelújítás, amely nem azonos a csak irodai helyesbítéssel, mert itt a vezetékfelmérések és más munkák során keletkezett terepi mérések alapján (ugyan irodában, de mérések alapján) történő térképfelújításról van szó. Ismerni kell a lehetőségeket, álljanak rendelkezésre technológiák, amelyekkel akár együtt,

akár önálló feladatként végre lehet hajtani a felújításokat!

A 2012. évi tervezett határidő tartása miatt gyorsítani, az eljárás rendet egyszerűsíteni és egységesíteni kell. Felvetődött a webes szolgáltatás bevezetésének igénye, lehetősége.

Az üzemeltetők részéről megfogalmazódott, hogy egy egységes térinformatikai rendszert építenek, ezért egységes alapokra van szükség, ez magával hozza a webes szolgáltatás igényét, lehetőségét is.

Ahhoz, hogy érdemi változás, előrelépés történjen, közös munkára van szükség, ahol első és legfontosabb feladat a térképállomány minőségének javítása, a térképi tartalom és a természetbeni állapot egyezőségének biztosítása. Ehhez jó lehetőséget biztosít a digitális ortofotók alkalmazása.

Az elhangzott javaslatokat összegezve, amelyek az egységes földhivatali eljárásrendet, a térképi tartalom minőségének javítását érintették, a résztvevők javasolták, hogy a december 15-i Intéző Bizottsági ülésen jelöljenek ki az MFTTT és a MFGVE keretein belül egy 5–6 főből álló ad hoc bizottságot, amely összegezze az elhangzott javaslatokat és ezt közvetítse döntés hozatal érdekében az FVM vezetésére.

Az elhangzott észrevételekre válaszolva *Tóth Sándor* főosztályvezető-helyettes elmondta, hogy jelenleg a minisztérium a felújítással kapcsolatos költségeket nem tudja vállalni, a földhivatalokhoz befolyt bevételek a földhivatali költség részét képezik, ezt szűkíteni nem lehet, az NKP Kft.-hez érkező bevételek a hiteltörlesztés részét képezik.

Biró Gyula megköszönte az elhangzottakat és összegzésként elmondta, hogy aktuális volt a rendezvény, előjöttek a problémák és sok jó javaslat született, de azok megvalósítása érdekében az MFTTT ülésén létrehozandó bizottság összeállításában felterjesztendő kérések és javaslatok érhetnek el konkrét eredményt.

Dr. Márkus Béla, a Tudásközpont igazgatója zárszavában köszönetet mondott az előadók, a résztvevőknek hasznos észrevételeikért. Amit hiányolt a mai programban az előtünk álló feladatok elemzéséből, hogy az elhangzott javaslatokban az emberi tényezők szerepe nem kapott súlyának megfelelő hangot.

A mai témában a tavasszal sorra kerülő GIS OPEN keretében további eszmecsere lesz lehetőség, remélve azt is, hogy az elhangzott előadások jó részét a szélesebb szakmai közönség a Geodézia és Kartográfia folyóiratból is megismerheti.

Dr. Riegler Péter – dr. Vincze László

... EGY ÉVE

Németh Ferenc emlékére (1928–2008)

Szeretett kollegánk emléke különösképpen megérint halála egyéves évfordulóján. Végzettsége szerint erdész volt, mégis ízig-vérég térképész és geodéta. Életműve mindenképpen jelentős számunkra, ezért nemcsak az illendőség és a barátság késztet arra, hogy megemlékezzem róla. Velünk együtt egy küzdelmes nemzeti, szakmai és egyéni korszak sűrűjébe született bele és lett cselekvő részese *Németh Ferenc* aranydiplomás erdőmérnök, tartalékos mérnök őrnagy.

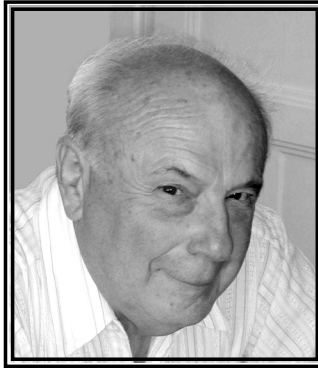
Akik ismertük Öt – még életében – kiváltképpen három vezéréért becsültük: harcos *kiállításáért*, töretlen *aktivitásáért* és sokirányú *érdeklődéséért*.

Életének vezérfonala a *kiállítás* az igazság, a bajban levők és az előrevivő ügyek mellett. Kiállítás a haza és a szakmai fejlesztés érdekében, még a legnehezebb politikai körülmények és sorscsapások közepette is. Ezt bizonyítja egész életvitele és eredményes munkálkodása. Ezt hozta magával családjából és Esztergomból, ahol felnőtt és középiskoláit végezte. Itt volt jogvégzett postatisztviselő édesapja, dr. Németh Ferenc is, akitől a természet szeretetét, a turisztika iránti vonzalmát is örökölte. Ómaga ugyan 1928. április 19-én Kispesten látta meg a napvilágot, de későbbi munkássága során alkalma volt az ország csaknem minden részét megismerni.

1946-ban kezdte meg tanulmányait Sopronban, a József nádor Műszaki- és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar Erdőmérnöki Osztályán. Évfolyamtársai mindjárt felismerték határozottságát, szokimondását. Népszerűsége, jó tanulmányi eredményei alapján vezetőjüknek tekintették és választották. Ő vállalta azt, főként az ezzel járó kellemetlen teendőket. Amint később, 2001-es visszaemlékezésében leírta, egész évfolyama diáktársait sikerült megmentenie a „származásuk miatti” egyetemi kizárástól abban a korszakban, amikor a selmec-soproni diákhatározások eltörlése és több politikai „átszervezés” volt napirenden. Ha voltak konfliktusai, azok legnagyobb része abból származott, hogy a kendőzetlen valóság mellett tört lándzsát. Előjárói, munkatársai tetteinek értékelésében is a bajba jutottak segítése, az igazságkeresés és a tények részletes megismerése vezérelte.

Csupán saját érdekében nem tudott ilyen szerencsésen eljárni. 1950-ben befejezte tanulmányait Sopronban, tanársegédi ígérvénnyel szeretne volna elkerülni a katonai pályát. A munkahely kijelölés akkori rendje szerint azonban őt, mint frissen végzett mérnököt 1950 októberétől a Honvéd Térképészeti Intézetbe irányították. Ez a hely, mely akkor felszereltsége és személyi adottságai révén nemzetközi hírű intézmény volt, több vonatkozásban is, jó „iskola” lett számára. Bár ő az 1956 novemberéig itt töltött éveiről önéletrajzi írásában részletesen, de kritikus élel és ironikusan nyilatkozott (*Térképvilág* 1981–2006), mégis – minden nehézsége ellenére – ez az időszak igen termékenynek és eredményt hozónak bizonyult számára. Itt jutott el a térképész szakma alapvető és mélységeibe hatoló megismeréséhez. Itt kapcsolódott be a terepmunkákba, az intézeti-üzemi életbe, a tudományos tevékenységbe, az oktatásba és a fotogrammetria eredményes művelésébe. Részt vehetett az intézet legfontosabb szakmai problémáinak megoldásában. Itt végzett topográfusi tanfolyamot, és mint alhadnagy, itt kezdte katonatiszti pályáját. Részt vett az 1950–1952-es években az 1:25 000 méretarányú katonai topográfiai térképeknek a „gyors helyesbítésnek” nevezett felújításában. Hamarosan a tudományos osztályra nyert beosztást, ahol Rédey István ezredes, későbbi egyetemi tanár közvetlen munkatársa lett. Kivételes tisztelete a tudós és tudása iránt mindvégig megmaradt.

Itt volt lehetősége elmélyülni a térképszerkesztés, -kiadás, de még a csillagászati mérésekben is. Közel tudott kerülni munkatársaihoz és kollegiális kapcsolatba került számos jeles geodétával és térképésszel. Nevet szerzett magának a szovjet

vetület és koordináta-rendszer bevezetése során, amikor a régi vetületi adatok átszámításával tekintély-vesztéstől mentette meg intézetét.

Szakmai *aktivitása* nemzetközi sikereiben, az első magyarországi légiháromszögelés kidolgozásában csúcsonyult ki, amelyet a környező szocialista államok katonai intézetei is használtak.

Népszerűsége és elismertsége miatt 1956 októberében az intézet Forradalmi Katona- és Munkástanácsába választották. Ilyen előzmények után – elutasítva a Kádár-féle nyilatkozatot – leszerelését kérte. Nem kerülhette el, hogy főhadnagyi tiszti rangjától is megfosztották.

1956 eseményei törést jelentettek pályafutásában, de jellemében, szorgalmában és elkötelezettségében nem. 1956 decemberétől 1964 közepéig a Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalat munkatársa lett, ahol részt vett a negyedrendű háromszögelésben, motorja volt a Bendefy-féle országos szintezési hálózat anyaga rendszerezésének és összeszámításának.

Kiemelt szerepet kapott munkásságában az erdészeti fotogrammetria művelése. 1964 augusztusától a (több elnevezést váltó) állami erdőrendezés szolgálatába állt. Ettől kezdve 1988 júniusa végéig, nyugdíjazásáig, az Állami Erdőrendezések Szolgálatának térképezési szakterületét vezette. Megindította a fotogrammetriai alapon nyugvó, új típusú modern, 1:10 000 méretarányú erdészeti üzemi térképezést.

Mindezek mellett áttekintést szerzett a fotogrammetria egészéről, feltárta hazai fejlesztésének irányait, történeti összefoglalást adott egészen 1954-ig „*A fotogrammetria kezdetei Magyarországon*” című cikksorozatában. 1975-ben írt beszámolójában foglalta össze a sztereofotogrammetriai kiértékeléssel és földi kiegészítő mérésekkel készülő digitális térképezés technológiáját. A Budapesti Műszaki Egyetemen szakmérnöki előadásokat tartott és jegyzete jelent meg a légi és űrfelvételek erdészeti alkalmazásáról. Elmélyült a távérzékelés témakörében is, amiről a távérzékelés erdészeti alkalmazásának módszereiről és a talajtérképezésről szóló tanulmányában írt.

Égész életében törekedett kiadványok gondozására, és kiadására. E tekintetben jelentősek voltak a történeti témákban napvilágot látott munkái. Bábáskodott Fodor Ferenc: „*A magyar térképírás története*” című háromkötetes műve körül (1952–1954), egyik szerzője, valamint lektora volt a „*Magyar geodéziai és kartográfiai iro-*

dalom IV., V. és VI.” három kötetének. Könyvírásra is rászánta magát, aminek „*A magyarországi erdőfelmérés története a kezdetektől 1990-ig*” címet adta. Megjelentetése csak 1998-ban valósult meg.

Széles körű szakmai tevékenysége nem nélkülözhetette azt a sajátos *érdeklődést*, ami élete során egyéniségének velejárója volt. Ez különösen nyugdíjas éveiben mutatkozott meg.

Egyik ilyen szakterület, amely szinte egész életét végig kísérte, a térképészet vetülettani vonatkozásai voltak. Nyugdíjas korában felkészülten tartott előadást a Lázár térkép és a régi térképek szerkezetéről.

Mindig foglalkoztatta a térképészet hazai és nemzetközi története, ebben az irányban folytatott búvárkodásait tükrözi 74 tanulmánya és előadásai. Szerepet vállalt a kilenc kötetes szakmátörténetünk összeállításában is.

A szakma és hazája iránti elkötelezettségét bizonyítja a Kárpát-medence erdőszülségének történetéről készült tanulmánya is. A feltárt tendenciák vizsgálata alapján megállapította, hogy főleg Kárpátalján van nagy szükség államilag szabályozott, célzatos erdőgazdálkodásra, hogy a folyóink mentén az árvízvédelem biztonságos lehessen. Térképsorozatokon mutatta be, hol és milyen erdők borították a medence területét. Tárgyalta a megoldás erdőrendezési módszereit. 1987-ben tanulmányt írt „*A magyarországi erdők egészségi állapotának vizsgálata infra színes légifényképeken*” címmel. Ez utóbbi tanulmányait a Magyar Erdészeti Társaság felkérésére végezte, melynek szintén aktív tagja volt, akár csak a Geodéziai és Kartográfiai Egyesületnek és a Térképbarátok Társulatának.

Több helyütt tárgyalta az 1956-os forradalom és szabadságharc történéseit. Előadása nemcsak az események hátterét, a résztvevők felfogását tárta elénk, de az olvasóban most is felkelti az átélés élményét. Íróját ezzel kapcsolatban bizonyára kiengesztelte 1991-ben bekövetkezett rehabilitációja, tiszti rangjának visszaadása, sőt őrnaggyá történt előléptetése.

Amikor 2008. október 4-én eltávozott közülünk, és kikísértük az Óbudai temetőbe, akkor döbbszünk rá, hogy munkásságával, barátságával, kritikusságával milyen nemes gondolatokat ébresztett bennünk és milyen értékeket hagyott ránk. Olyanokat, amelyek követésre méltók és maradandók. Megőrizzük azokat ugyanúgy, mint az Ő emlékét.

Dr. Karsay Ferenc

Tudományos ülés Detrekői Ákos professzor úr 70. születésnapja alkalmából

2009. december 16-án a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Oktatói Klubjában tudományos előadásokkal köszöntötték a Fotogrammetria és Térinformatika Tanszék munkatársai a 70. évét betöltött akademikust. A tudományos ülést *dr. Péceli Gábor*, a BME rektora nyitotta meg köszöntőjével, majd *dr. Lovas Antal*, az Építőmérnöki Kar dékánja kívánt jó egészséget.

Az ülésen az ünnepeltre való tekintettel és az ő tempójához igazodva rendkívül rövid (!) 10 perces előadásokkal kívántak a kollégák beszámolni aktuális kutatásaikról, tértek ki a munkájuk során kapcsolatukra Detrekői Ákossal. *Dr. Klinghammer István* akadémikus a tematikus kartográfia kezdeteiről tartott jó hangulatú előadást.

Dr. Ádám József akadémikus az MTA nevében is köszöntötte Professzor urat, majd a GNSS rendszerek átfogó hálózatáról tartott színes előadást. *Dr. Barsi Árpád* tanszékvezető a térinformatikai kapcsolatokról, *dr. Mélykúti Gábor*, a NyME GEO dékánja a LIDAR és a mérőasztal történelmi viszonyáról beszélt. *Dr. Lovas Tamás* a lézerszkennelés építőmérnöki alkalmazását, *Berényi Attila* földi lézerszkennő laboratóriumi vizsgálatát mutatta be. *Schrott Péter* az emberi arc fotogrammetriai felmérését ismertette, majd rövid szünet után *dr. Winkler Gusztáv* folytatta térinformatikai módszerek honvédelmi rekonst-

Dr. Péceli Gábor rektor köszönti dr. Detrekői Ákóst

rukciójában való alkalmazásának bemutatásával. *Dr. Juhász Attila* az időkezelés térinformatikai problémáját boncolgatta, *dr. Alhusain Othman* a Hejaz Vasút múltbeli szerepéről és jelenlegi helyzetéről tartott ismertetést. *Dr. Szabó György* a tér, az idő és a hely együtteséről tartott rendhagyó tartalmú (és hosszúságú) előadást. *Dr. Holnapy Dezső* a diszkrét vonatkozási rendszerekről, *dr. Paláncz Béla* a párhuzamos feldolgozási módokról (parallelprocessing) beszélt. *Dr. Kugler Zsófia* a szezonális árvizek műholdas térképezésével,

Érdeklődő hallgatóság dr. Klinghammer István előadása közben

dr. Koczka György saját fejlesztésű, árnyékok alapján végzett tárgyrekonstrukciós szoftverének bemutatójával kápráztatta el a jelenlévőket. *Molnár Bence* a direkt lineáris transzformációra fejlesztett webes alkalmazást, *Minda János* pedig a térbeli transzformációkra mutatott be Matlab alapú fejlesztéseket.

A rapid előadások után *dr. Barsi Árpád* a Fotogrammetria és Térinformatika Tanszék nevében köszöntötte az ünnepeket, és állófogással fejezték be a tudományos ülést. Az ülést mintegy 40 résztvevő hallgatta meg, köztük más intézményektől érkezett vendégek is. A Geodézia és Kartográfia folyóirat interjú keretében köszönti következő számában Detrekői akademikust.

Barsi Árpád

További eredményes munkát és jó egészséget kívánnak egy pohár pezsgővel a jelenlévők

HÍREK

Vándorgyűlés-utórezgés Nyíregyházán

Az MFTTT ez évi Nyíregyházi vándorgyűlése óta szinte minden számunkban jelent meg olyan cikk, amely a rendezvény szakmai előadásaihoz kapcsolódott. 2009. november 15-én azonban a helyi szervezők kaptak főszerepet egy baráti hangulatú ebéd ürügyén a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földhivatal egykori sóstói üdülőjének helyszínén. Bár az épület ma már irattárként működik, az azt körülölelő tekintélyes szabad terület kitűnő lehetőséget biztosított arra, hogy az MFTTT elnöke és titkárságának dolgozói itt köszönjék meg a helyi szervezők több hónapos előkészítő munkáját. *Dr. Mihály Szabolcs*, az MFTTT elnöke pohárköszöntője után egyenként köszönte meg valamennyi közreműködő segítségét. *Jeles Zoltánné Zsuzsa*, *Orosz Istvánné Hajdú Anita*, *Vattai Ágnes*, *Gyüréné Sarkadi Valéria*, *Bodó Tibor*, *Filéné Libis Beáta*, *Matécsáné Melis Ildikó* sokat tettek azért, hogy előadók és résztvevők egyaránt maradandó emlékekkel tértek haza július elején Nyíregyházáról.

A képen balról jobbra haladva: dr. Mihály Szabolcs, Jeles Zoltánné Zsuzsa, Orosz Istvánné, Hajdú Anita, Vattai Ágnes, Gyüréné Sarkadi Valéria, Bodó Tibor.

□

MFTTT előadás

Február 25-én az ELTE Északi tömb Kari tanácstermében (1117 Bp. Pázmány Péter sétány 1/A VII. em. 7.21-es terem) a Kartográfiai Szakosztály rendezésében Zentai László–Jesús Reyes Nunez: ICA konferencia Chilében címmel előadást tart.

Ezt követően ülést tart az ICA Magyar Nemzeti Bizottsága.

PÁLYÁZATI FELHIVÁS

A Lázár deák Térképészeti Alapítvány
és az Országos Széchényi Könyvtár Térképtára
idén is kiírta pályázatát a

„Szép Magyar Térkép 2009”

valamint a

„Digitális Magyar Térkép 2009”

cím elnyerésére

Pályázni az alábbi kategóriákban lehet:

Szép Magyar térkép:

- idegenforgalmi térképek és atlaszok (beleértve a város-, az autós és turistatérképeket),
- iskolai térképek és atlaszok,
- tudományos térképek és atlaszok,
- kartográfiai sorozatok

Digitális Magyar térkép:

- kereskedelmi forgalomba kerülő kartográfiai CD-ROM-k,
- kereskedelmi forgalomba nem, vagy csak korlátozottan kerülő kartográfiai CD-ROM-k.
- ún. távoli elérésű térinformatikai adatbázisok.

A pályaműveket szakértőkből
és laikusokból álló zsűri értékeli és díjazza,
amelynek elnöke az Országos Széchényi Könyvtár Főigazgatója.
(A térképvásárlók többsége sem szakmabeli,
így értékelésük akár jelzés is lehet az alkotók számára.)

Mindkét pályázat határideje: 2010. január 31.
Minden nevezni kívánt művet két példányban kell elküldeni.
Cím: Országos Széchényi Könyvtár Térképtára, H-1827 Budapest

A pályázatról részletesebben: www.mfttt.hu
<http://lazarus.elte.hu/hun/szepmagy/09/2009.htm>

Dr. Zentai László
az alapítvány elnöke

Dr. Plihál Katalin
OSZK Térképtár o.v.